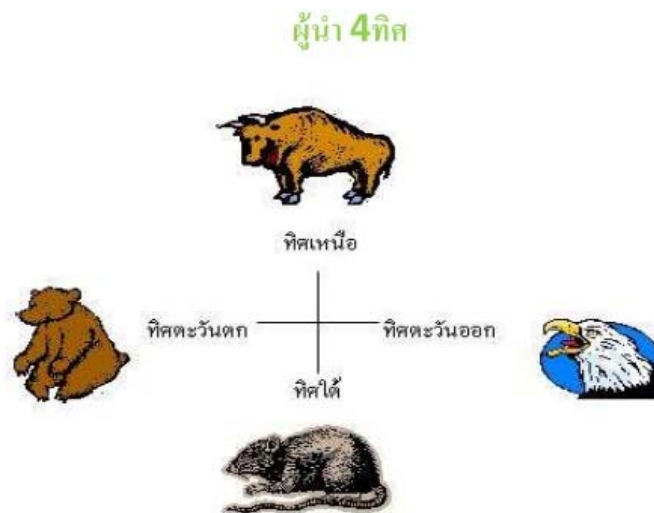

การบริหารก้าวกล้าด้วยผู้นำ 4 ทิศ

นาย กิตติพงษ์ นุชโส
เจ้าหน้าที่ทรัพยากรบุคคล
กองบริหารบุคคล

การทำงานเป็นทีมเป็นสิ่งที่องค์กรต่างมุ่งหวังให้เกิดขึ้น เพราะผลลัพธ์ของการทำงานเป็นทีมมักจะประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีทำให้องค์กรเติบโตอย่างรวดเร็ว นอกจากบทบาทของผู้นำทีมแล้ว สมาชิกในทีมก็มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนทีมให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้นเราจึงควรเข้าใจตนเองและผู้อื่นจากภายในเพื่อการยอมรับและปรับตัวเข้าหากันซึ่งหากเราเข้าใจลักษณะนิสัย การแสดงออกของสมาชิกในทีมแล้วย่อมส่งผลให้ปัญหาความขัดแย้งลดลงและพลังของทีมเองก็เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

เครื่องมือหนึ่งในการทำความเข้าใจลักษณะนิสัยและการแสดงออกของสมาชิกในทีม คือลักษณะของสัตว์ 4 ทิศ โดยเป็นการเปรียบเทียบลักษณะนิสัยของคนที่เป็ผู้นำกับสัตว์ 4 ประเภท ที่มีลักษณะนิสัยที่ใกล้เคียงกับการแสดงออกทางการบริหาร โดยความจริงนั้นคนเราจะไม่แสดงพฤติกรรมเด่นชัดในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งทั้งหมดจะผสมผสานแต่ละรูปแบบ ซึ่งจะมากบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันไป และรูปแบบพฤติกรรมสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากประสบการณ์และการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยลักษณะของสัตว์ 4 ทิศ มีดังนี้

1. ผู้นำแบบกระทิง (ผู้นำทิศเหนือ ฐานกาย ธาตุไฟ)

บุคลิกลักษณะ : มีนิสัยรวดเร็ว ชอบลงมือทำงานด้วยตนเองมากกว่าการรับฟังผู้อื่น ความรู้ที่ได้มาจึงมาจากประสบการณ์ของตัวเอง จึงไม่เชื่อทฤษฎี เป็นคนดุดัน กล้าชน กล้าเผชิญหน้า มุ่งมั่น จริงใจ ทำอะไรรวดเร็วอย่างมีเป้าหมาย ชอบเห็นผลเร็ว กล้าแสดงออก มีปฏิริยาตอบสนองต่อปัญหาต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ถือว่าเป็นทิศของนักรบ เพราะมีความกล้าเสี่ยง กล้าท้าทาย ชอบวิ่งชนกับปัญหา

ข้อดี : พร้อมปกป้องดูแลลูกน้องแบบแม่ไก่กางปีกปกป้องลูกไก่ เป็นคนเอาพรรคพวกชอบอยู่เป็นกลุ่ม พร้อมเผชิญหน้ากับความขัดแย้งทุกรูปแบบ ท้าทายอำนาจอย่างเปิดเผย

ข้อควรแก้ไข : ควรยอมรับความผิดพลาด รู้จักที่จะซ้ากับบางเรื่อง รู้จักอดทนต่อการรอคอยอย่าคิดเร็วทำเร็ว ทบทวนการตัดสินใจของตัวเองอย่างละเอียดรอบคอบ

2. ผู้นำแบบหนู (ผู้นำที่ศรัทธา ฐานใจ ธาตุน้ำ)

บุคลิกลักษณะ : ให้ความสำคัญกับความรู้สึกและอารมณ์สูง ชอบใช้ใจมากกว่าการใช้กำลัง ว่องไวปราดเปรียว ชี้เล่นชอบช่วยเหลือดูแลคนรอบข้างแบบอบอุ่น ใส่ใจรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ จะทำทุกวิถีทางที่ทำให้คนรอบข้างตัวรู้สึกดีอยู่เสมอ ถือว่ามีความเป็นผู้ให้สูง โดยลักษณะของหนูนั้นจะไม่เรียกร้อง เป็นคนไม่เปิดเผย มีแบบแผนและชอบสนองความต้องการของผู้อื่นมากกว่าของตนเอง เป็นผู้นำในแบบเย้ยยามิจิตวิทยาดี เป็นผู้ประสานที่ดีในหมู่คณะ

ข้อดี : จะเป็นผู้ที่หลีกเลี่ยงความขัดแย้งรุนแรง ไม่ชอบการปะทะจะได้สัญญาณของความขัดแย้ง หรือความไม่ลงรอยกันได้อย่างรวดเร็ว สามารถแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งได้อย่างรวดเร็วและราบรื่น

ข้อควรแก้ไข : ไม่สามารถทนทนกับความขัดแย้งที่รุนแรงได้ อาจถูกข่มขู่เนื่องจากมีความอ่อนโยน และประนีประนอมมากเกินไป

3. ผู้นำแบบหมี (ผู้นำที่ศรัทธาวันตก ฐานความคิด ธาตุดิน)

บุคลิกลักษณะ : เป็นผู้ที่ต้องการความมั่นคงสูง หนักแน่นแบบช้าแต่มั่นใจ มีนิสัยชอบวิเคราะห์ มีแบบแผนการทำงานที่ลงตัว (มีระเบียบวินัยสูง) มีความเชื่อว่าความเป็นระบบจะทำให้เกิดความสำเร็จ ไม่ชอบความวุ่นวาย จะมองทุกอย่างไปข้างหน้าเสมอ คิดล่วงหน้าเป็นนักวางแผนที่ดี มีขั้นตอนมีตรรกวิทยา ผู้นำแบบหมีมักจะทำงานแบบอนุรักษ์นิยม ไม่ค่อยชอบการเปลี่ยนแปลง ไม่ต้องการแบกรับความเสี่ยง

ข้อดี : เป็นผู้ที่หาความผิดพลาดได้ยาก เพราะมีหลักการทำงานแบบมีระเบียบแบบแผน เกร็งครัดในกฎเกณฑ์มาก ลักษณะการทำงานแบบป้องกันดีกว่าแก้ไข

ข้อควรแก้ไข : ลักษณะการทำงานที่เคร่งเครียด ไม่มีความยืดหยุ่น ควรมีการผ่อนคลายเกณฑ์ต่าง ๆ ลงบ้าง เพื่อให้การทำงานมีความสุขและประสบความสำเร็จง่ายขึ้น

4. ผู้นำแบบอินทรี (ผู้นำที่ศรัทธาวันออก ฐานคิด ธาตุลม)

บุคลิกลักษณะ : เป็นผู้ที่มองภาพรวมใหญ่ ๆ เชื่อมโยงกัน ไม่ค่อยสนใจรายละเอียด มีจินตนาการสูงเป็นนักคิด นักฝันสูง ชอบเรียนรู้เรื่องราวใหม่ๆ ชอบคิดนอกกรอบแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เสมอ บางครั้งเหมือนพวกฝันกลางวัน สนใจทุกเรื่องราวอยากทำทุกเรื่อง จนบางครั้งทำงานแบบไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจน ทั้งยังไม่มีการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง เป็นคนเบื่อง่ายไม่ชอบอยู่กับอะไรนาน ๆ

ข้อดี : มีชีวิตการทำงานที่มีสีสัน สนุกสนาน มีความคิดนอกกรอบมีความคิดสร้างสรรค์สูง เป็นนักเรียนรู้

ข้อควรแก้ไข : ต้องฝึกการวางแผนการจัดลำดับความสำคัญของสิ่งต่าง ๆ ทำงานที่ละอย่างเพิ่มการทำงานที่เป็นแบบมากขึ้น ควรลงมือทำร่วมกับทีมงานให้มากขึ้น ควรเอาใจเขามาใส่ใจเรา

ทั้งนี้ลักษณะนิสัยทั้ง 4 แบบ มีทั้งข้อดีและข้อเสียแตกต่างกันไป เราต้องเรียนรู้และเข้าใจลักษณะของสมาชิกในทีม เพื่อที่เราจะได้ปรับตัวและเข้าใจกันมากยิ่งขึ้น ทีมที่ดีนั้นควรมีสมาชิกที่มีลักษณะทั้ง 4 รูปแบบผสมกัน ไม่ควรมีแบบใดแบบหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว เนื่องจากการทำให้ทีมประสบความสำเร็จต้องอาศัยความรู้ความสามารถหลายด้านและจุดเด่นของแต่ละคนประกอบกัน ฉะนั้นสมาชิกในทีมจึงควรแสดงบทบาทให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ทีมได้ประสบพบเจอ ซึ่งจำเป็นต้องใช้ความสามารถที่แตกต่างกันไป

ว. กาลังอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนรูปแบบการทำงานใหม่ตาม 4 Guiding Principles 1.STI for Bio-based Economy 2.STI for Area Based 3.STI for Total Solution 4.Appropriate Technology ถ้าหากได้ผู้นำ หรือผู้บริหารที่มีความก้าวหน้าสมัยแบบผู้นำ 4 ทิศดังกล่าว ย่อมจะพา วว. ก้าวข้ามการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ไปได้แบบมีประสิทธิภาพและยั่งยืน